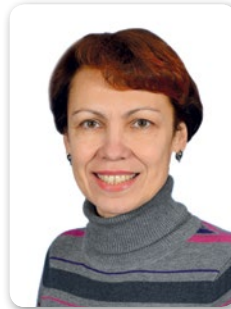

ХАЙ ОДНОГО РАЗУ ВРАНЦІ ВАС ЗАХОПЛЯТЬ ТУПУТАНЦІ!

Створення сприятливого психологічного
мікроклімату на весь день

**Тетяна ВДОВИЧЕНКО,
Наталія ОПАЛКО,**
вчителі початкових класів,
Черкаська ЗЗСО І–ІІІ ст. № 32

Ранкові зустрічі. У всіх різний настрій, самопочуття, сподівання. Завдання вчителя — об'єднати дітей для продуктивної роботи. А для цього можна їх... заінтригувати!

Зразок того, як вдало віднайдене слово здатне прислужитися створенню доброї настрою й атмосфери співпраці на весь навчальний день, демонструють автори публікації.

На вулиці листопад, і пора розпочинати підготовку до зимових свят. Тому одного ранку на дошці з'явився напис "Тупутанці". Діти були заінтриговані.

Одні вважали, що цілий день будуть тупати, інші — що танцювати. Це сприяло згуртуванню учнів, створило позитивну атмосферу в класі, допомогло активізувати роботу на уроках протягом усього робочого дня, спонукало дітей до розкриття поняття під різними кутами зору, вільного викладу власних міркувань.

Пропонуємо елементи уроків, присвячені роботі з цим словом.

Матеріали та обладнання: мультимедійний комплект, відеозапис виступу Дитячої студії балету "Життя — Смайлики", аудіозапис танцювальної мелодії, запис тексту вірша.

Українська мова

1. Хвилинка каліграфії

Учитель пропонує дітям скласти речення зі словом "край". Вони колективно складають і записують речення типу "Наш край славиться своїми лісами", а під диктовку пишуть ще одне: "Йдуть морози, холоднечі, літу — край".

— У якому з цих речень слово "край" означає кінець, а в якому — територію?

2. Вправа "Асоціації"

— Отже, ми з'ясували значення слова "край". А що ж означає слово "тупутанці"? Які у вас виникають асоціації, коли ви його чуєте?

Діти висловлюють свої міркування про те, що у слові "тупутанці" є і тупання, і танці. Відчуття слова вони пояснюють за допомогою рухів.

**Як тільки-но закінчимо писати,
Почнемо зігріванці танцювати.**

(Це та наступне фото надіслала Н. Опалко)

Орієнтовний зміст відповідей

- Тупутанці — тому що танцює ведмежа. Ось так воно тупає...
- Ні, це особливий танець, він називається “степ”.
- А я чую у “тупутанцях”, як сердито тупає Коза-Дереза.
- Якщо ж ми будемо танцювати й тупати, то у нас і будуть тупутанці.

— А коли у людини виникає бажання танцювати? (Коли у неї добрий настрій, коли вона хоче рухатись, коли холодно і треба зігрітись).

3. Словотворча робота

Утворіть слова за поданим зразком:

виховувати — вихованці;

завивати —

зігрівати —

— От і у нас зараз будуть “Танці-зігріванці”.

4. Фізкультхвилинка

Діти виконують довільні танцювальні рухи в ритмі запропонованої музики.

Літературне читання

1. Поетична хвилинка

Мова йде про творчість сучасної української поетеси Зоряни Лісевич, авторки вірша “Танці-зігріванці”.

Повідомлення про поетесу

Орієнтовний зміст повідомлення

Зоряна Лісевич народилася і мешкає у Львові. За освітою вона економіст. Віршування — одне з її захоплень.

Прослуховування вірша “Танці-зігріванці”

На екрані — текст вірша “Танці-зігріванці”.

Діти слухають його, читають самостійно і обмінюються враженнями.

Танці-зігріванці

Йдуть морози, холоднечі, літу — край,
Щоб зігрітись, танцювати починай,
Тупу-туп, танцюєм танці,
Тупутанці-зігріванці,
Тупу-тупу через поле, через гай!

Годі мерзнути, звірята,
Зігріванці час почати!

На деревах білий іній — зимно вкрай,
Щоб зігрітись, танцювати починай,
Стриб направо, стриб наліво,
Танцювально і грайливо,
Щоб зігрітись, танцюй, не позіхай!

— Отже, ми правильно здогадалися, що таке “тупутанці”, і вже знаємо, хто придумав це слово. А ще перегляньмо виступ під цю пісню Дитячої студії балету “Життя — Смайлики”.

Перегляд відеозапису виступу студії балету

При повторному перегляді діти танцюють разом з артистами балету.

Словникова робота. Аукціон слів

— Відшукайте у вірші якомога більше “зимових” слів.

— Які слова використовує авторка для створення певного настрою?

Робота над змістом тексту. Гра “Так чи ні”

Діти, вислухавши ствердження, мають заперечити його, обґрунтувавши заперечення словами вірша.

Орієнтовний зміст стверджень і заперечень

— Це вірш про кінець літа — початок осені: “літу — край”, так? (Ні, це вірш про глибоку осінь: “йдуть морози, холоднечі”).

— У вірші розповідається про місяць листопад, так? (Ні, “на деревах білий іній”, тому це — грудень).

— Це листопад, тому що перші заморозки бувають якраз восени, так? (Ні, “зимно вкрай”).

2. Складання сенкана

На завершення педагог пропонує учням скласти сенкан зі словом “тупутанці”.

Природознавство

Бесіда за текстом вірша

Орієнтовний зміст запитань і завдань

— Чи називає поетеса предмети живої природи?

— Який стан води згадується у вірші?

— Щоб зігрітись взимку, можна танцювати, а що іще мають робити люди взимку, аби не змерзнути і не застудитися?

— Що допомагає пережити холоднечу звірам?

Дискусія “Якою має бути шуба?” (робота в групах)

— Якщо хутро так добре захищає від холодів, то, певно, не дарма люди носять хутряні шуби. А як вважаєте ви: шуби мають бути з натурального чи штучного хутра?

Учні обговорюють проблему в групах і по завершенні роботи представляють на загал спільно сформульований висновок.

Таким чином діти розширювали своє уявлення про “тупутанці” на кожному уроці й паралельно працювали над основною темою. Окрім того, йшла підготовка до проведення зимового свята в класі, адже цю руханку можна буде трансформувати у колективний танок. ●

БУДУЄМО НОВУ ШКОЛУ РАЗОМ

Журнал “Учитель початкової школи”

пропонує на допомогу педагогам
сучасні методичні матеріали

ЗАОЩАДЬТЕ до 10%

- 1 Заходьте на сайт upsh.com.ua
- 2 Оформлюйте онлайн-передплату на журнали “УПШ” та “Джміль”
- 3 Щомісяця гарантовано отримуйте надійну методичну підтримку!

ІНДЕКСИ для передплати на пошті

“УПШ”
Індекс 89869

+

“Джміль”
Індекс 40295

=

Комплект
Індекс 68604

ЗУСТРІЧАЙТЕ У 2019 РОЦІ

Спецвипуски, що представляють кращий досвід педагогів Львівської та Сумської областей (№2, №9)

Тематичні номери:

- Унікальні місця України (№6)
- Емоції та почуття (№12)